

Kunnanhallitus
Kunnanhallitus

§ 457
§ 484

22.11.2022
07.12.2022

Talousarvio ja -suunnitelma 2023-2025

31/02.02/2022

Khall 22.11.2022 § 457

(Lisätietoja: Kunnanjohtaja Antti Jämsén, puh. 040 745 9830)

Tausta ja perusteet talousarvion ja -suunnitelman laadinnalle

Kuntalain 110 §:n mukaan valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio ottaen huomioon kuntakonsernin talouden vastuut ja velvoitteet. Talousarvion hyväksymisen yhteydessä valtuuston on hyväksyttävä taloussuunnitelma suunnitelmakaudeksi. Suunnitelmakausi kattaa vuodet 2023-2025.

Talousarvio ja -suunnitelma on laadittava siten, että ne toteuttavat kuntastrategiaa ja edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan. Talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden tavoitteet. Kunnan talousarvio ja taloussuunnitelma on kuntastrategian toteuttamisen ja seurannan keskeinen väline.

Taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. Kunnan taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamisesta seuraavan vuoden alusta lukien. Kunnan tulee taloussuunnitelmassa päättää yksilöidyistä toimenpiteistä, joilla alijäämä mainittuna ajanjaksona kateetaan. Kittilän kunnalle on kertynyt taseeseen ylijäämää edellisiltä vuosilta vuoden 2021 loppuun mennessä noin 28,8 miljoonaa euroa, joten kuntalaissa mainittua alijäämän kattamisvelvollisuutta ei kunnalla tällä hetkellä ole.

Talousarvioon otetaan tehtävien ja toiminnan tavoitteiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot sekä siinä osoitetaan, miten rahoitustarve katetaan. Määräraha ja tuloarvio voidaan ottaa brutto- tai nettomääräisenä. Talousarviossa ja -suunnitelmassa on käyttötalous- ja tuloslaskelmaosa sekä investointi- ja rahoitusosa.

Kunnan toiminnassa ja taloudenhoidossa on noudatettava talousarviota.

Kittilän kunnan talousarvioprosessin eteneminen ja organisatiomuutos

Kittilän kunnanhallitus on antanut talousarvion ja -suunnitelman laadintaohjeet kokouksessaan 21.6.2022 (§ 241). Valtuuston talousarvioseminaari on pidetty 22.9.2022. Toimialat ovat laatineet talousarvionsa ja -suunnitelmansa ja ne on käsitelty ao. lautakuntien ja Kideven johtokunnan kokouksissa. Kunnanhallituksen kokouksessa 22.11. esitellään kunnanjohtajan talousarvioesitys ja laadinnan tilanne. Kunnanhallitus päättää kokouksessaan 7.12.2022 talousarvioesityksestä. Kunnanvaltuusto päättää lopullisesta talousarviosta ja -suunnitelmasta 15.12.2022.

Kunnanvaltuusto on kokouksessaan 14.11.2022 organisaatiomuutoksen, jonka mukaan vapaan sivistystyön lautakunnan nimi muutetaan 1.1.2023 hyvinvointilautakunnaksi, jonka tehtävänä on nykyisten vapaan sivistystyön lautakunnan tehtävien ja toimivallan lisäksi hyvinvointiin liittyvän tiedon seuraaminen ja tuottaminen kunnan johdolle, toimialoille ja toimielimille tiedolla johtamisen mahdollistamiseksi sekä nuorten työpajatoimintaan liittyvät asiat. Lisätehtävät huomioidaan 7.12.2022 esiteltävässä talousarvioesityksessä.

Talousarvioesityksen pääkohdat tämän hetken valmistelun tilanteessa

Talousarvioesityksen pääkohdat ovat tällä hetkellä seuraavat vuodelle 2023 (ulkoiset luvut ilman sisäisiä eriä):

	<i>Milj.€</i>	<i>Muutos-% (vrt. TA2022)</i>
Toimintatuotot	9,3	+ 3,1 %
Toimintakulut	34	- 47 %
Toimintakate	-24,7	+ 55,3 %
Vuosikate	11,2	+ 208 %
Tilikauden ylijäämä	8,4	+ 328 %
Nettoinvestoinnit	28,2	

Lainakannan nettokasvu 17,1

Laina/asukas 31.12.2023: 3.662 euroa

Toimintakulut pienenevät yhteensä noin 30,3 miljoonaa euroa kuluvan vuoden talousarvioon verrattuna ja ovat seuraavan suuruisia eri kululajeittain (ulkoiset luvut):

	<i>Milj. €</i>	<i>Muutos % (vrt. TA2022)</i>
Henkilöstökulut	19,4	-35,6 %
Palvelujen ostot	8,3	- 67 %
Aineet,tarvikkeet	4,2	-19 %
Avustukset	1,1	-58,4 %
Muut toimintakulut	0,9	-4,1 %
Toimintakulut yht.	34,0	-47 %

Työpajojen osalta talousarvioesityksen määrärahaesityksiä täsmennetään vielä kunnanhallituksen 7.12.2022 käsittelyyn.

Verotulojen arvioidaan laskevan noin 10,8 miljoonaa euroa vuoden 2022 talousarvioon verrattuna. Laskun taustalla on sosiaali- ja terveystoimen siirtymä hyvinvointialueelle ja siitä aiheutuvat muutokset verotulojen jakamisessa kuntien ja valtion kesken. Verotuloennusteet pohjautuvat Kuntaliiton veroennustekehikon lukuihin, joiden tausta-aineistona on käytetty Verohallinnon tietoja.

Valtionosuuksien arvioidaan laskevan noin 14,9 miljoonaa euroa kuluun vuoden talousarvioon verrattuna. Tämänkin laskun taustalla on sosiaali- ja terveystoimen siirtymä hyvinvointialueelle ja valtionosuusjärjestelmän iso muutos. Valtionosuuksista julkaistaan vielä lähipäivinä uudet ennusteet vuodelle 2023 ja ne huomioidaan kunnanjohtajan 7.12.2022 talousarvioesitykseen.

Nettorahoitustuottojen arvioidaan nousevan n. 0,9 miljoonaa euroa vuoden 2022 talousarvioon verrattuna. Kasvu aiheutuu siitä, että Ounastähti kehittämiskuntayhtymän ylijäämän tuloutuksen määrä ja Levi Ski Resortilta saatavan osingon määrä kasvavat selvästi. Vastavasti rahoituskuluja kasvattaa uusien nostettavien lainojen korkokulut.

Lautakuntien käsittelyn jälkeen on talousarvioesitykseen on tehty tähän mennessä seuraavat muutokset ulkoisiin tuottoihin ja kuluihin:

Koululautakunta

Lisätty työterveyshuollon kuluja 50.337 euroa ja Kelalta saatavaa

työterveyshuollon järjestämiseen liittyvää tuotto 40.910 euroa.

Lisätty Mannerheimin Lastensuojeluliiton avustus, 3.200 euroa.

Vapaan sivistystyön lautakunta (1.1.2023 lähtien hyvinvointilautakunta)

Lisätty työterveyshuollon kuluja 5.760 euroa ja Kelalta saatavaa työterveyshuollon järjestämiseen liittyvää tuotto 6.710 euroa.

Tekninen lautakunta

Lisätty Könkään uuden päiväkotiyksikön kiinteistön kulut sekä työpaikoilta siirtyvien kunnantalon ja terveyskeskuksen tuotot ja kulut. Toimintatuotot kasvaneet 49.799 euroa ja -kulut 172.887 euroa. Tekninen toimi laskuttaa uuden päiväkotiyksikön kulut koululautakunnalta sisäisenä vuokrana.

Rakennus- ja ympäristölautakunta

Lisätty Kelalta saatavaa työterveyshuollon järjestämiseen liittyvää tuottoa 380 euroa.

Kideve Elinkeinopalvelut

Lisätty Kelalta saatavaa työterveyshuollon järjestämiseen liittyvää tuottoa 640 euroa.

Vuosikate ja ylijäämä, lainamäärä v.2023 lopussa

Talousarvioesitys vuodelle 2023 päättyy 11.166.105 euron vuosikatteeseen ja 8.350.664 euron ylijäämään. Esityksen mukaan kunnalla olisi lainaa vuoden 2023 lopussa 3.662 euroa/asukas.

Teknisen lautakunnan käsittelyn jälkeen on tehty seuraavat muutokset investointiesitykseen:

95200 Yhteisöllisen puiston rakentaminen siirretty vuodelta 2023 vuodelle 2024, yhteensä 210.000 euroa.

ICT-investointien määrä vuodelle 2023 päivitetty yhteenvedossa samaksi kuin investointiosan liitteessä 1, vaikutus 5.000 euroa investointimenoja kasvattava.

Tiedossa olevat talousarvioesitykseen 7.12.2022 tulossa olevat muutokset

Hyvinvointilautakunnalle (nykyinen vapaan sivistystyön lautakunta)

1.1.2023 tulevat lisätehtävät huomioidaan ja talousarvioesityksen ao. tekstiosuudet päivitetään vastaavasti 7.12.2022 käsiteltävään kunnanjohtajan talousarvioesitykseen. Siihen täsmennetään poistot ja tehdään kunnanjohtajan haluamat muutokset. Myös taloussuunnitelmavuosien 2024-2025 luvut lisätään. Sisäiset tuotto- ja kuluerät ja vyörytyserät täsmäytetään.

Kunnanjohtaja:

1. Kunnanhallitus kuulee kunnanjohtajan, controllerin sekä toimialajohtajien esittelyt vuoden 2023 talousarvioesityksestä.
2. Kunnanhallitus päättää merkitä kunnanjohtajan talousarvioesityksen ja valmistelutilanteen tiedoksi.
3. Talousarvion ja -suunnitelman käsittelyä jatketaan kunnanhallituksessa 7.12.2022.

Päätös:
Esitys hyväksyttiin.

Controller Tuija Lång oli läsnä kokouksessa tämän pykälän käsittelyn ajan.

Kunnanjohtaja Antti Jämsén esitteli v. 2023 talousarvioesitystä.

Toimialajohtajat esittelivät talousarvioesitystä seuraavassa järjestyksessä:

- controller Tuija Lång
- hallintojohtaja Sanna Ylinampa
- sivistystoimenjohtaja Jutta Hartojoki
- vs. tekninen johtaja Otto Suopajärvi
- elinkeinojohtaja Katariina Palola

Kunnanhallituksen varajäsen Akseli Erkkilä oli poissa klo 13.30-13.32.

Jäsen Paula Nevalainen oli poissa klo 15.18-15.24.

Tauot pidettiin klo 13.51-14.06, 15.08-15.18 ja 17.45-17.50.

Merkittiin esittelyt tiedoksi.

Talousarvion ja -suunnitelman käsittelyä jatketaan kunnanhallituksessa 7.12.2022

esitykseen talousarvioksi ja taloussuunnitelmaksi 2023-2025 on tehty seuraavat muutokset:

Käyttötalouden osan muutokset (ulkoiset)

Tekninen lautakunta

Kierrätyskeskuksen puuttuneet määrärahat lisätty, yhteensä 95.000 euroa.

Terveyskeskuksen kahvion osalta toimintatuottoja pienennetty 5.000 euroa ja toimintakuluja lisätty 10.000 euroa.

Kunnantalon kahvion osalta toimintakuluja lisätty 10.000 euroa.

Rahoitustuotot

Lisätty rahoitustuottoihin arvioidut Rovakairalta saatavat osinkotuotot, 370.000 euroa.

Käyttötalouden osaan on lisätty aiemmin puuttuneet suunnitelmavuosien 2024-2025 luvut.

Näiden lisäksi sisäiset erät täsmäytetty ja korjattu tarvittavilta osin.

Investointiosan muutokset

Lisätty ICT-investointeihin perusopetuksen sähköisen arkistoinnin käyttöönoton määrärahat, 21.000 euroa.

Vuosikate, ylijäämä, investoinnit ja lainamäärä muutosten jälkeen

Vuosikate muutosten jälkeen vuodelle 2023 on 11.224.604 euroa, mikä kattaa selvästi poistot.

Talousarvioesityksen ylijäämä vuodelle 2023 on 8.409.163 euroa. Vuoden 2024 ylijäämä on 3.620.763 euroa ja vuoden 2025 2.326.023 euroa. Vuosien 2024-2025 lukuihin liittyy vielä huomattavasti epävarmuutta, koska on vaikea ennustaa esimerkiksi verotulojen ja valtionosuuksien määrää.

Nettoinvestoinnit vuodelle 2023 ovat 28.204.000 euroa. Vuoden 2024 nettoinvestoinnit ovat 12.440.000 euroa ja vuoden 2025 5.435.000 euroa.

Lainaa on talousarvioesityksen mukaan vuoden 2023 lopussa 3.657 euroa/asukas. Vuoden 2024 lopussa määrä on 4.399 euroa ja vuoden 2025 lopussa 4.243 euroa. Vuosien 2023-2024 isot investointimäärät kasvattavat lainamääriä.

Pöytäkirja tarkastetaan tämän asian osalta kokouksessa.

Kunnanjohtaja:

Kunnanhallitus päättää esittää kunnanvaltuustolle, että kunnanvaltuusto hyväksyy talousarvion vuodelle 2023 sekä taloussuunnitelman vuosille 2023-2025.

Talousarvioesitykseen voidaan tehdä kirjoitusvirheiden korjauksia tms. teknisiä muutoksia ennen valtuuston käsittelyä.

Päätös:

Kunnanhallituksen varajäsen Akseli Erkkilä esitti, että varhaiskasvatuksen tulosalueeseen kuuluvaa lasten kotihoidon tuen kuntalisää nostettaisiin ensimmäisen lapsen osalta 200 eurosta 300 euroon. Muiden lasten osalta nostettaisiin 50 eurosta 70 euroon. Poistetaan ehto siitä, että kaikkien alle kouluikäisten lasten tulee olla kotona. Määrärahalisäys yhteensä 55.000 euroa.

Jäsen Saana Veltheim esitti, että muuhun toimintaan varattaisiin kyläalojen sähkökuluihin 20.000 euroa eli lisätään 12.000 euroa.

Jäsen Pirkko Jauhojärvi esitti, aloitetaan vuonna 2023 selvitys- ja suunnitteluhanke luonnonmukaisen ohitusuoman rakentamisesta Kirkkojärven padolle vaelluskalojen Ounasjoen ja Aakenusjoen välisen kulkuyhteyden ennallistamiseksi. Selvitys- ja suunnitteluhankkeen mahdollistamiseksi teknisen lautakunnan vesi- ja jätehuollon tulosalueelle esitetään lisättäväksi vuodelle 2023 30.000 euroa.

Kunnanhallitus hyväksyi yksimielisesti käyttötalousosaan esitetyt lisäykset.

Investointiosa:

Puheenjohtajana toiminut Tarmo Salonen esitti, että Laaksotorin maanalainen parkkialue (94151) siirretään vuodelle eteenpäin, jotta ehditään tehdä lisää selvityksiä. Varajäsenet Akseli Erkkilä ja Aila Moksi kannattivat Salosen esitystä.

Aila Moksi oli poissa kokouksesta klo 15:08 – 15:15.

Puheenjohtaja Salonen totesi, että on tehty kunnanjohtajan esityksestä poikkeava kannatettu esitys, joten on äänestettävä. Puheenjohtaja teki seuraavan hyväksytyn äänestysesityksen:

Ne, jotka kannattavat kunnanjohtajan esitystä äänestävät 'jaa'.

Ne, jotka kannattavat Salosen esitystä, äänestävät 'ei'.

Suoritettussa nimenhuuto äänestyksessä annettiin kuusi (6) jaa-ääntä ja kolme (3) ei-ääntä. Jaa-ääniä antoivat Pirkko Jauhojärvi, Paula Nevalainen, Saana Veltheim, Esa Ylläsjärvi, Sirkka Hangasvaara ja Kai Jussila. Ei –ääniä antoivat Tarmo Salonen, Akseli Erkkilä ja Aila Moksi.

Puheenjohtaja totesi, että kunnanjohtajan esitys tuli Laaksotorin maanalaisen parkkialueen investoinnin osalta kokouksen päätökseksi.

Kunnanhallitus hyväksyi talousarvioesityksen huomioiden edellä käyttötalousosaan tehdyt lisäykset.

Pöytäkirja tarkastettiin tämän asian osalta kokouksessa.
